

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhásos petitor egyszeri hirdetése 30 fill. Többszörös hirdetésért jutányosabb. Nyúlter: minden sor 40 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-körnek
és az Eperjesi Kereskedők Társulatának
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Eperjesen, Szebeni-út 14. sz.
Kiadóhivatal: Kósch ÁRPÁD könyvnyomtató-intézete
Eperjesen, Fő-utca 59. sz.

A Széchenyi-kör Eötvös-ünnepélye.

A Széchenyi-kör október 13-ikán idézte fel a nagy báró Eötvös József emlékét. Ez az ünnepély külső lefolyásában fényes és impozáns volt; belsőleg, tartalmilag lélekemelő. Külső fényét a közönség nagy számának, előkelőségének és annak köszönhetette, hogy az emelvényen ott láthattuk elnökölni a Kör nagynevű védnökét, lánglelkű megalapítóját, dr. *Berzeviczy* Albertet, a ki a Magyar Tudományos Akadémiát és a Kisfaludy-Társaságot is képviselte, mint ez egyesületeknek elnöke; s ott láttuk a Kör kedves ismerősét, dr. *Ferenczi* Zoltánt, az Egyetemi Könyvtár igazgatóját, ezt a nagyhirű, tudós férfit, a ki az Akadémiát képviselte. Belsőleg lélekemelő, kegyeletes volt ez az ünnepély, méltó a nagy Eötvöshöz. Az ünnepély szereplői minden tudásukat, tehetségüket érvényesítették, hogy méltó kifejezésre jusson a Kör hálás kegyelete. *Berzeviczy* Albert megnyitóbeszédében megkapó közvetlenséggel, az őszinte kegyelet hangján idézte fel Eötvös emlékét, a kihez személyes ismeretség fűzte őt. Érdekesítően ecsetelte azokat a körülményeket, viszonyokat, a melyek Eötvöst Eperjeshez kapcsolták. Majd nagy vonásokban, tömören, de híven rajzolta meg Eötvös költői, politikai, szónoki, publicisztikai egyéniségét, működését. Végül Eötvöst az embert rajzolta le a hallgatóság előtt, a hazájáért lángoló, emberszerető, mélyenérző, tisztán gondolkodó, ideálokért élő férfit, a kinél nemesebb lelkű alakja alig van irodalomtörténetünknek. A megnyitóbeszédet — a mely ragyogó nyelvű, gondolatokban, képekben, de különösen igaz

érzésben gazdag volt, s a melyet *Berzeviczy* művészi előadással adott elő — síri csendben, a legnagyobb érdeklődéssel hallgatta végig a nagyszámú közönség, a mely őszinte szeretettel, zajos tapsal ünnepelte nagynevű védnökét. Dr. *Ferenczi* Zoltán, a ki Eötvösnek kiváló életrajzírója, az Akadémia nevében mondott üdvözlő-beszédében főleg azt a viszonyt domborította ki, a melyben Eötvös az Akadémiával állott; de e mellett tartalmaz, világosan rajzolta meg Eötvös egyéniségének nagy vonásait, szívósságát, ideális lelkületét. A lendületes, igaz kegyelettel áthatott üdvözlő-beszédnek nagy volt a hatása. *Csengey* Gusztáv ragyogó nyelvű, szép ódáját szavalta azután *Fábrly* Viktor. Az ódában mesterien ecseteli *Csengey*, hogyan nyilatkozik meg Eötvös műveiben az ő politikai hitvallása, nagy szíve. Az óda hatását fokozta *Fábrly* Viktor szavalata, a ki teljesen megértve és átérve a költeményt, kellemesen csengő hangon, élénk színezéssel adta vissza az óda szépségeit. Jutalmuk frenetikus taps volt. Az ünnepély tartalmasságához nagyban hozzájárult *Varvasovszky* János szép tanulmánya Eötvösről. Egyszerű s mégis kifejező, erőteljes, magyaros nyelven világos képet rajzolt arról, milyen hatások alatt fejlődött Eötvös egyénisége, melyek működésének főbb vezérlő gondolatai, milyen a költészete. Az egész tanulmányon meglátszott a tiszta látás, mélyebb gondolkodás és tudás s az a nagy szeretet, melylyel tárgyát feldolgozta. A közönség zajosan megéljenzte és megtapsolta a kellemes, csengő hangon előadott felolvasót. Báró *Ghüllány* Imre, a Kör elnöke, kezesen, szívből fakadó szavakkal köszönte

meg a vendégek és a közönség érdeklődését, a szereplők fáradozását s meleg érzéssel köszöntötte a Kör szeretett védnökét, biztosítva őt a Széchenyi-kör állandó tiszteletéről és szeretetéről. Az ünnepélyt a Himnusz nyitotta meg, a melyet a helybeli ev. theol. akadémiai énekar adott elő szabatos készültséggel, élénk színezéssel, nagy hatással, és karének zárta be, melyet az eperjesi kir. gör. kath. kántortanító-képző-intézet dalkara adott elő kiváló összhangban, nagy hatással. A két karvezető, *Szánik* Ernő és *Petrassevich* Pál, őszinte hálaforrásként le a Kört fáradozásukkal, szép szereplésükkel.

A sikerült ünnepély a Széchenyi-kör valóban kegyeletes dolgot művelt; bizonyosságát adta annak, hogy a tagok lelkében él a nagy ősök áldott emléke; hogy meg tudják becsülni nemzetük nagyjait; lelkesednek a nemes, magas eszmékért; s hogy Eötvösnek, a nagy gondolkodónak, a mélyen érző, emberszerető nagy léleknek, oltárt emeltek szívükben, a mely oltáron állandóan ott ég az igaz kegyeletnek, hálának soha el nem alvó, tiszta lángja.

***

Az Eötvös-ünnepély részleteiről még a következőket említhetjük fel:

Október 12-ikén este a helybeli szintársulat díszelőadást rendezett. A díszelőadásról más helyen szólunk tüzesebben.

Ezután megjelent a Kör védnöke: dr. *Berzeviczy* Albert v. b. t. t. is, nejével. Október 13-ikán délelőtt felkeresték lakásán a Kör vezértisztviselői a védnököt s innen együtt mentek a városi Vigadóba, a hol a kisteremben a belépő védnököt az igazgatóválasztmány egybegyűlt tagjai lelkes eljenzéssel fogadták s *Agoston* Károly, a Kör új házagnya, szép beszéddel üdvözölte őt. A beszédre a védnök szíves szavakkal válaszolt, meg-

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

Báró Eötvös Józsefről.

(*Berzeviczy* Albert elnöki megnyitó beszéde az Eperjesi Széchenyi-kör 1907. október 13-iki Eötvös-ünnepélyén.)

Tisztelt ünnepelő gyülekezet!

A báró Eötvös József emlékét megünnepelni gyűlünk össze. Oly emléket, a mely mindnyájunk lelkét fölemelné, ha közülünk sokan nem is állottak volna a harminczhat év előtt elhunyt nagy költő, tudós és államférfi munkásságának, élő alakjának varázsa alatt. Még hallani vélem lágy rezgésű hangját, mely atyáskodó jósággal szólította a színe előtt megjelent, műveiről rajongó serdülő ifjút; még érzem nagy, fénylő szemek világító és melegítő sugarát, melyben annyi törhetetlen szívósság, annyi elpusztíthatatlan ábránd egyesült egy, magasan kortársai fölött szárnyaló szellem satekintetével.

Az már alkonyán volt annak a gazdag életnek, mely mélyen benyúlt hazánk történeti fejlődésébe s megbecsülhetetlen kincsekkel gyarapította nemzetünk szellemi világát. Az ő életének munkája a nemzet közkincsévé lett, a hála érte és a kegyelet, közérzetünk egy elemévé; de a mikor mi e hála és kegyelet oltárán áldozunk, jól esik szeretettel emlékezni meg arról is, hogy fényes pályája őt már kezdetén e vidékre hozta, hogy már a gyermekifjút rokonszenves emlékek csatolhatták e helyhez s hogy fiatal írói munkássága ennek a vidéknek, ennek a légkörnek is ihlete alatt állott,

az alatt az ihlet alatt, mely a Petőfi, Tompa, Kerényi költői szellemét is majdnem egyidejűleg gazdagította.

Pulszky Ferenc emlékirataiban elmondja, hogy mikor 1827-ben Eötvösünk atyját, a későbbi tárnokot, Sáros megye főispáni székébe iktatták be, az ünnepélyre atyjával eljött az akkor 14 éves József is, ki — mint a főispán fia — már akkor bizonyos szerepet vitt az itteni társadalmi körökben s az ünnepélyek alkalmából rendezett műkedvelői előadásokon zajos tapsokat aratott szinte művészi fuvolajátékával. Tíz évvel később, mint már kezdő hivatalnok, tiszteletbeli ülnöke a kerületi táblának, megint itt időzött Eötvös s nemcsak Pulszky Ferenczel újította meg ismerettségét, hanem megismerkedett itt Sárosy Gyulával, a két Vachottal, Kerényi Frigyessele s későbbi sógorával Treforttal. Itt írta befejezetlenül maradt svájci útírást, dolgozott egy az Attila mondaköréből merített szomorújátékon s itt kezdte meg a «Karthausi»-t, melyből egyes részleteket fölolvastott barátjának, Pulszkyknak. Hogy e vidék költői képzeletét is foglalkoztatta, mutatja a «Molnárlány» című költeménye, melyben ezt olvassuk:

«És szép a rózsá, a piros,
Virágzó teljében;
De szebb még a molnárlány
A Tárca völgyében.»

Az első, regényes költői kísérletektől egészen addig az ercsi-i sírig, melybe aránylag korán láttuk leszállani a fáradhatatlan, szinte emésztő munkásságtól megtört férfit: mily kimeríthetetlen változatosság és sokoldalúság képét nyújtja ez az élet, mely mégis a

maga irányában, törekvésében, vezető eszméiben és mozgó érzelmeiben annyira egységes és összhangzatos!

Számra kevés költeménye a gondolatok mélységével s a forma tökélyével maradó helyet biztosít Eötvösnek lyrikusaink között. Irt és fordított színműveket is, vígkat és szomorúakat s noha maga is legkevésbé látszott költői munkássága e termékeivel megelégedettnek, némely darabját ma is kedveli közönségünk. Regényei, úgy a történelemből, mint az egykorú társadalmi életből merítettek, szépirói működésének kétségtelenül legértékesebb alkotásai; noha majdnem egytől egyig irányregényeknek mondhatók, nem avúlnak el soha egészen; különösen «Karthausi»-ja olyan, hogy az ifjúság bizonyos korszakára, hatását — azt hiszem — még a késő nemzedékeknek sem fogja egészen elveszíteni. «Gondolatai» gyöngysorok, melyek nem fognak fényben, akárhány kezen mennek keresztül. Emlékbeszédei classikai példái az írói jellemzésnek és az akadémiai retorikának. A százada uralkodó eszméiről a történet mélyreható ismeretével, a legműveltebb nemzetek állami intézményeinek biztos megítélésével írt s a gyakorlati politika szövényeibe egy nemes emberbarát és bölcs nézőpontjáról bevillágitó nagy tanulmánya más nyelvbe is áttültetve számot tesz az államtudományok világirodalmában. Tudományos és szépirodalmunk körüli érdemeinek nem utolsója az újra fölélesztett Kisfaludy-Társaság s az Akadémia elnöki székében kifejtett tevékenysége.

És mindehhez járul politikai s publicisztikai szerepe. Már huszonnégy éves korában, európai útján szerzett

köszönve a Kör szeretetét, s kijelentve, hogy a Széchenyi-kör írárt való érdeklődése állandó; s mindenkor örömmel van, ha a Kör ünnepélyein megjelenhetik. A védnök neje írárt is való őszinte tiszteletének, ragaszkodásának kifejezésül, a Kör virágcsokorral fogadta őt. A Széchenyi-kör Eötvös-ünnepélye alkalmából levélben üdvözölték a Kört: br. Eötvös József özvegye; dr. br. Eötvös Loránd, Návay Lajos, br. Inkey József, br. Návay-Eötvös Ilona, Návay Tamás, öz. br. Inkey Istvánné, Szalay Imre. Táviratilag üdvözölték a Kört: dr. Beöthy Zsolt; dr. Horváth Ödön, a Kör volt nagyérdemű elnöke; a Pozsonyi Toldy-kör. — Dr. Ferenczi Zoltán a Magyar Tudományos Akadémia nevében nagyhatású beszéddel üdvözölte a Széchenyi-kört.

A Széchenyi-kör kegyeletes, szép ünnepélye után Semsey Boldizsár, Sárosvármegye főispánja, a Kör ügyvezető elnöke, ebédet adott a védnök és a vendégek tiszteletére. A szeretetreméltó, nagyműveltségű háziasszony és a vendégszerető, szívélyes házigazda mindent elkövettek, hogy vendégeik kedélyesen, jól érezzék magukat s ez nagy mértékben sikerült is. A védnök, nejevel, még aznap délután tovább utazott Budapestre.

Dr. Wallentinyi Samu.

EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR.

A népnevelési szakválasztmány ülése. Széchenyi-körünk népnevelési szakválasztmánya október 15-iki ülésén intézte el az iskolai év elején felmerülő teendőit. Elsősorban kiosztotta a szokásos *tanítói jutalmakat* a kir. tanfelügyelő javaslata alapján azon tanítóknak, a kik a magyar nyelv tanítása körül kiváló eredményt értek el az elmúlt iskolai évben. A vármegyei közművelődési alpból egyenként 50 kor. jutalomban és elismerő-oklevélben részesülnek: 1. Horváthné Roleizek Anna palocsai áll. tanítónő. 2. Gajdos János palonczai áll. tanító. 3. Podszedly Mátvás budaméri róm. kath. tanító. 4. Földvári József eperjesi róm. kath. tanító. 5. Durst Győző eperjesi ág. h. ev. tanító. 6. Polivka János felsővízközi gör. kath. tanító. 7. Fleischmann Mór eperjesi neol. izr. tanító. 8. Hollenkay Etelka sóvári egyesületi óvónő. A Nemzeti Kaszinó jutalomdíjára is megette ajánlatát a választmány, mely határozat azonban csak igazgatóválasztmányi, illetőleg közgyűlési megállapodás után válik végérvényessé. Azután megállapította a választmány az 1907/8. tanévre *tanesszközökkel segélyezendő* iskolákat, ugyancsak a kir. tanfelügyelő javaslatára, és pedig: 14 állami, 1 községi, 30 róm. kath., 25 gör. kath., 11 ág. h. ev., 2 izr., összesen 83 iskolát. Foglalkozott még a választmány a **MAGYAR KISDEDNEVELÉS ÉS NÉPKÖZTANÍTÁS** című tanügyi lap *tróji díjainak* megállapításával és *segélyek* kiosztásával is. A bejelentések során tudomásul vette a választmány a kir. tanfelügyelőnek ama jelentését, hogy a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a Kör által fenntartott sóvári óvodát hajlandó állami kezelésbe átvenni. Végül örömmel értesült a választmány arról, hogy a sóvári vidéki választmány elnöki tisztét *Kremnicsky Amand* sóvári m. kir. főbányahivatali főnök vállalta magára, a kinek a népoktatás-

tapasztalatai nyomán tanulmányt ír a «Szegénységéről Irlandban»; egy évvel később véleményét ad a fogházjavítás ügyében; utóbb, Lukács Mórca barátjával együtt, behatódobban is földolgozza e kérdést s mikor az országgyűlés — nagyrészt az ő kezdeményezésök hatása alatt — bizottságot küld ki a büntetőtörvénykönyv előkészítésére, abban ő is munkás részt vesz. Időközben megindítja barátjával, Szalay Lászlóval az első magyar Revuet, a «Budapesti Szemlé»-t, mely az első terv szerint szintén főképp publicisztikai cselekedeteket szolgált volna; sűrűn írja a vezércikkeket a «Pesti Hírlap»-ba, védelmére kel Kossuthnak a «Kelet népe» támadásával szemben s «Reform» című terjedelmes röpiratában kifejti egész politikai programját, melynek megvalósításában azután mint törvényhozó és mint miniszter nagyhatású parlamenti szónoklataival s kormányzati tevékenységével élénk részt vesz. A 48-iki nagy belső átalakulás több irányeszméjét ő mondta ki először s a szabadságharc leverését követő absolutismus enyhülése után rendkívül elterjedt német röpirataival ő készíti elő a kormánykörökben, az ausztriai és európai közvéleményben a kiegyezés talaját. Két ízben állítatván élére a vallás- és közoktatásügyi minisztériumnak, a rendelkezésére állott rövid idő s a kezdet nehézségei ellenére az egyetemi tanszabadság, a vallásfelekezetek egyenjogúsága, a tankötelezettség és a népoktatás rendezése ügyében korszakos törvényeket hoz létre, megalapítja országos képtárunkat s fontos reformok kezdeményeit hagyja hátra.

És ez a roppant kiterjedésű tevékenység őt soha önmagával ellenmondásba nem hozta, sőt annak egyes

ügy írárt tanúsított állandó szives érdeklődését és jóindulatú támogatását már eddig is tapasztaltuk.

A Kör háziestéinek sorrendje:

1907. okt. 30.: felolvasóest	január 15.: felolvasóest
« nov. 6.: zeneest	« 22.: zeneest
« « 13.: felolvasóest	« 29.: felolvasóest
« « 20.: zeneest	február 5.: zeneest
« « 27.: felolvasóest	« 12.: felolvasóest
« decz. 4.: zeneest	« 19.: zeneest
« « 11.: felolvasóest	« 26.: felolvasóest
1908. jan. 8.: zeneest	márcz. 4.: zeneest.

Az első felolvasóestélyen, okt. 30-ikán, felolvas Cseugey Gusztáv.

SZINHÁZ.

Szombaton, október 12-ikén, kezdte meg előadásait Szabados László, a felsőmagyarországi szinikertület szinigazgatója, ki ezúttal már másodszor működik városunkban. Az eddig nyert tapasztalatok megerősítik a mult számunkban — késmárki tudósítások alapján — írottakat. Az előadásokon általában meglátszik a játszóik igyekezete és szorgalma. Az új erők is beváltak. Közülök Vida Ilona temperamentumos, fiatal színésznő, kinek hangja igen megnyerő. Thurstó Margit eddigi szerepeiben igazolta a hozzáfűzött várakozásokat; szép alakja és ügyes táncza, fiatalos naivsága vonzóvá tesz minden fölléptét. Fűzy István tehetséges ének-bonvivantnak bizonyult eddig is. A tavalyi tagok közül Sz. Végh Gizi minden szerepében jól megállja helyét; ügyes, diszkrét alakítás is jellemzik őt. Radó Rózi és Sarkady Rózi, Agotay, Herczeg, Szabados stb., mind már tavalyról előnyösen ismert tagok.

A közönség eddig is szépen látogatta az előadásokat; de reméljük, hogy ezentúl, miután meggyőződhetett a társulat pártolásra-méltó voltáról, még fokozottabb érdeklődést fog tanúsítani.

Az énekkar fegyelmezten, jól működik. A zenekar is kifogástalan; de tagjai kevés száma (hét tag) miatt a zene eddig nem volt elég erős. Szerdától — október 16-ikától — kezdve azonban a szinigazgatónak sikerült a katonazenekart operette-előadásokra tizenöt taggal újból szerződtetnie, s így az igazgató saját zenekara csak a többi előadásokon fog működni.

Az első előadást Apotheozis és Kardal vezette be. Az evang. tanítóképző-intézet énekkara — Kapy Gyula tanár vezetése alatt — Eötvösnek «Végrendelet» című költeményét adta elő, melyet Revfy Géza zenésített meg. Az ének nagy hatást keltett s a tableau is sikerült volt. Ezután Bársony Aladár Eötvösnek «Búcsú»-ját szavalta, szép előadással és hanghordozással. Hirtelen támadt rosszsulléte miatt azonban a szavaltást a vége felé abba kellett hagynia. Végül a társulat az Eötvösnek «Falu jegyzője» című regénye után Szigeti által írott «Viola, az alföldi haramia» nevű népszimfűvet adta elő. A meglehetősen idejét mult darab kisebb hatást keltett s az előadáson is meglátszott még az első előadással járó kezdet nehézsége, annak daczára, hogy a főbb szereplők

(Radó Rózi, Herczeg, Bársony) jól megfeleleltek. Több-ször némi ingadozást és késedelmet vettünk észre úgy a rendezésben, mint magában az előadásban. A díszes, előkelő közönség teljesen megtöltötte a színházat; számosan voltak a vidékről és a fővárosból is.

Vasárnap d. u. «A nap hőse» című vígjáték került színre. A kisebb számú közönség jól mulatott az orfeumdivát alakító Sz. Végh Gizi excentrikusságain és Szabados, meg Herczeg ügyes játékában. Este «A mádi zsidó», kitünő hangulatban tartotta a közönséget Agotay a címszerepben nagy derűtséget keltett, kár, hogy néha inkább a karzatnak játszott; Sarkady Rózi, mint Évike, pompás énekével és ügyes játékával hatást keltett Tetszett Thurstó Margit is tánczával.

Hétfőn a «Lotty ezredesei» operetteben Herczeg, Agotay és Fűzy, úgy Sz. Végh Gizi állandóan derült hangulatban tartották a közönséget; Sarkady Rózi kisebb szerepében jó volt.

Keddén Molnár Ferenc új vígjátéka «Az ördög» ment, Eperjesen először. A szép számú közönség feszült figyelemmel kísérte ezt a rendkívül szellemes és lélektanilag igazságokban gazdag darabot. Előmozdította az élvezetet a kiváló előadás is, melyben főleg Radó Rózi tűnt ki (Jolán szerepében), s elegáns megjelenésével, nyugodt, szép alakításával szaporította sikereinek számát. Szabados, mint ördög, továbbá Herczeg (László szerepében) hozzájárultak ahhoz, hogy a közönség minden tekintetben meg volt elégedve.

Szerdán Suppé kedves zenéjű, víg-operája, a «Boccaccio» került előadásra. Már a zenekari megnyitót is hangulatba hozta a közönséget. Az előadásról csak dicsérettel szólhatunk. Az ezúttal először működött katonazenekar derekasan viselkedett s az énekkar is jól énekelt. Sz. Végh Gizi Fiamettája igen kedves volt. Hangja igen kellemes, s ezt még diszkrét játék is kiegyesztíti. Vida Ilonka hangulatos, élénk Boccaccio volt. Agotay Scalcából cabinet-alakot csinált s komikus maszkjával és élénk alakításával mindvégig derült hangulatban tartotta a közönséget. Kár volt, hogy a közönség csak félig töltötte meg a színházat.

Csütörtökön újból premiere volt: Lampérth Gézának «Veér Judith rózsája, vagy hogyan lesz a labanczból kurucz?» című, regényes szinjátéka került előadásra. Színészeink jobb ügyhöz méltó buzgalommal iparkodtak, hogy az igen vékony meséjű és gyöngye darabot élvezhetővé tegyék, a mi eléggé sikerült is. Radó Rózi sikerrel adta a labanczba szerelmes, de azért a kurucz-ügyhöz hű leánynak rokonszenves szerepét s megjelenésével és díszes öltözékeivel is hatott. Thurstó Margit a másik szerelmes hölgynek (Sárikának) szerepében kedves és leányosan vonzó volt. Jól megállták helyüket Bársony (Both kapitány), Krasznay (Imre diák) és Fűzy (Bercsényi) is. Nagy derűtséget keltettek Agotay és Helta is a két ittas őrnek szerepében; bár kissé túloztak.

Pénteken Martos Ferenc «Gül Baba» cz., kedvelt, látványos operetteje került előadásra telt ház előtt. A játék összhangzatos volt; de Mujkó cigány (Agotay) mókái és sikamlós toldásai erőltettek voltak s fátyolozott volt Gábor diák (Thurstó M.) éneke. Ellenben szépen játszott Gül Baba (Herczeg) és Ali (Arnold). A többi

ágai az egymással való szoros kapcsolatot sem nélkülözik. Ez onnan van, hogy kevés író létezett, ki oly komolyan vette mindazt, a mit írt, mint Eötvös, s hogy ő magát munkássága minden terén nemcsak esztétől, hanem szívtől is vezettette.

Az a hazaszeretet, mely vérző szívvel bár, még bukásában is dicsőíti a hont, «szereti néma bánatában... könnyei között... özvegy fátyolában...», a mely sírjában is «magyar dalt, lelkesítő» akar hallani: az a hazaszeretet mozgatja publicistai tollát is, ad hevet ékesszólásának a fórumon, önt belé reményt az elnyomatás napjaiban s edzi fáradhatatlan munkára, mikor már testét roskadozni éri.

Az az emberszeretet, mely őt az írek nyomorával, a pesti árvízkarosultak bajával foglalkoztatja s a fogházügyi reformátorai közé viszi, iratja vele a «Karthaus»-t is, melyben egy az élet csalódásaitól megtört szív végrendeleteként azt hirdeti: «Szeressetek!... csak az önöknek nincs vigasztalása a földön.» A zsidók emancipációja érdekében nemcsak tanulmányt ír, azt mint politikus és miniszter, megvalósítani is siet. A nemesi jogok eltörlését, a jobbágyok fölszabadítását nemcsak mint publicista követeli a «Reform»-ban, hanem annak írói tolla varázsával is igyekszik a «Falu jegyzője»-ben, a «Magyarország 1514-ben» című regényében, a «Vár és kunyhó» című románczában híveket toborzani, s viszont az egyenlőség hamis apostolait vígjátékában a gúny ostorával sújtja; míg végre mint államférfi, ezeknek az eszméknek a megvalósításában is közreműködik.

Ez az önmagához való hűség, ez a szigorú írói és

politikai becsületesség, ez a tartalék nélkül, minden szóban és tettben való érvényesítése a lélekben egyszerű gyökeret vert meggyőződésnek, az Eötvös írói és államférfi jellemének legnemesebb s napjainkban legtanulmányosabb vonása. Ő joggal mondhatta, hogy «nem vágyom oly babérok után, melyekhez csak meggyőződésem megtagadása után juthatnék.» (Reform.) Ő, ki nem egyszer érezte a keserűségét annak a kedvezőtlen fogadtatásnak, melyben eszméit, indítványait olykor a közvélemény részesítette; kit különösen a vallási kérdések terén annyi félreértéssel, szándékának annyi méltatlan meggyanúsításával üldözték; kinek végéigiben meg kellett érnie, hogy a parlamentben a kicsinylés és ócsárlás hangján támadják olyanok, kik merész követelésekben és öblös szövegekben erősebbek voltak nála: ő mély meggyőződéssel utalhatott az udvarok és a piacok tányérnyalóinak tökéletes hasonlóságára, a fejedelmek kegyeit önzően hajhászokkal szembeállítván azokat, kik «a nép érzelmeinek és nézeteinek hirdetésével külön mesterséget űznek». (XIX. század uralkodó eszméi.)

Sajátságos, hogy ha Eötvös könyveit, életének bennök tisztán és összhangzatosan megnyilatkozó hitvallását, eszméi szolgálatában kifejtett önfeláldozó buzgalmát vizsgáljuk, őt a szó legnemesebb értelmében idealistának kell elismernünk. S mégis kevés alakja van a közpályának, kinek életében megadatott volna eszméinek és terveinek oly nagy részét megvalósítva láthatni, mint a hogy azt Eötvös tényleg megérthette.

Ha költői «Végrendelet»-ében azt kívánta, hogy

szereplő
háremhő
Szon

fiája

rozta, ho
elkészíté
gimnaziu
Bersevic
tottak h
hirdette
lag több
és hogy
köteendő
határozó
bizottság
— dr. J
tárgyalta
dor már
munka r
14 fejeze
hallgatás
elkészítés
figyelem
miniszter
terjesztés

igazg

sai kir. a
láthatólag
tes igazg
és osztat
irányult,
egyéni tu
tetben m

áll. elemi

József bá
nyát, Jol

Holénia

rületi ügy
jes telepp
gét pedig

magymihá

zönség M
éppen ne
darabot h

ez a kivá

ellenben

minél osz
emlékét,
ő ideáljai

társaitól a
kel szemé
ügy, min

gyakran
részeről.

Ezért
kozunk sz

zik felénk
ideál, mely
csét csak

Ember
hite volt,

«Az ember
a jó gyözt

szereplő is helyesen oldotta meg feladatát; de az egyik háremhölgy diszkrétebb lehetett volna
Szombaton «A víg özvegy» cz. operette került színre.

HIREK.

— **Sárosvármegye monografiája.** Vármegyénk június 28-iki közgyűlése elhatározta, hogy a vármegye monografiáját megírta s ennek elkészítésével dr. Tóth Sándort, az eperjesi kir. kath. főgimnázium igazgatóját bízza meg. Ezen határozat ellen Berzeviczy Elek, Fest Lajos és többen felekezést nyújtottak be, főleg azon az alapon, hogy előzőleg nem hirdettek pályázatot, a munka elkészítésére vonatkozólag több szakzerű szempontot figyelmen kívül hagytak és hogy a megbízandó íróval szerződés volna előzőleg kötendő. A belügyminiszter a monografia felügyelőbizottságát október 12-ikére egybehívta. Ez a bizottság — dr. Berzeviczy Albert v. b. t. t. elnöke alatt — tárgyalta a kérdést s meggyőződött, hogy dr. Tóth Sándor máris szép és gazdag anyagot gyűjtött össze a munka részére, mely két kötetből, és mindegyik kötet 14 fejezetből fog állani. A bizottság a felekezők meghallgatása után kimondta, hogy az általuk a munka elkészítésére nézve ajánlott szakzerű szempontok is figyelembe veendőek lesznek s ily értelemben a belügyminiszterhez — Sárosvármegye főispánja útján — fölterjesztést intéz.

— **A kassai jogakadémia új igazgatója.** Dr. Esterházy Sándor utóda a kassai kir. állami jogakadémia igazgatói székében előreláthatólag dr. Kérészy Zoltán, a jogakadémia helyettes igazgatója lesz. A tanári kar a napokban jelölt és osztatlan bizalma dr. Kérészy Zoltán személye felé irányult, a kit tudományos képzettsége, jelleme és egyéni tulajdonságai erre a díszes állásra minden tekintetben méltóvá tesznek.

— **Házasság.** Dr. Petrík Igor tornai kir. közjegyző október 8-ikán tartotta esküvőjét Kőrösön Neviczky Olgával, Neviczky Konstantin radvánczi gör. kath. esperes-lelkész leányával. Az esketési szertartást Drohobeczky Gyula kőrösi püspök, a menyasszony nagybátyja, végezte.

— **Eljegyzés.** Pánthy Lajos sárosberetói áll. elemi iskolai tanító október 6-ikán eljegyezte Hutka József bánóczi ref. lelkész, felsőzempléni esperes leányát, Jolánt.

— **Új cégek.** Az eperjesi kir. törvényszék Holénia Béla, az Első Magyar Biztosító-Társaság kerületi ügynöke és a Szultán-forrás kezelője cégét Eperjes teleppel, Reichmann Kasziel vegyeskereskedő cégét pedig Bártfa teleppel a cégjegyzékbe bevezette.

— **Micsey Nagymihályban.** A nagymihályi színi-idény cütörtökön ért véget. A közönség Micsey F. György, volt eperjesi színigazgatóval éppen nem volt megelégedve, mert csupa régi, avult darabot hozott színre.

•Márványszobor helyébe,
Ha fönmarad nevem,
Eszméim győzedelme
Legyen emlékjelem!

ez a kívánsága nagy részben még életében teljesült, ellenben életének határán túl azt kell látnunk, hogy minél osztatlanabb elismerés és csodálat környezi emléket, annál inkább terjed bizonyos elhidegülés az ő ideáljai iránt, bizonyos kiábrándulás a tőle s kortársaitól annyi lelkesedéssel győzelemre vitt eszmékkel szemben, annál inkább tapasztaljuk nála — ép úgy, mint Széchenyinél — tanításuk felejtését, sőt gyakran nyílt megtagadását a követő nemzedékek részéről.

Ezért jó, ha nemcsak az ünneplés óráiban foglalkozunk szellemi hagyatékával, melyből tisztán sugárzik felénk az a hármás: emberi, politikai és irodalmi ideál, melynek Eötvös életét szentelte s melynek becsét csak elmúló homály fódheti.

Emberi ideálja az emberiség rendeltetésébe vetett hite volt, melyet a szeretet ereje tett tevékenyvé. «Az emberiség el fogja érni magas célját — írja —, a jó győzni fog e világon, — reméljete ifjak...»

— **Halálozás.** Szénik Ernőné Hajts Etelka, életének 29-ik évében, okt. 19-ikén Eperjesen elhunyt.

— **Új napilap.** Kassai laptársunk, az ABAÚJ-KASSAI KÖZLÖNY, okt. 1-jétől fogva napilappá alakult át.

— **Sárosvármegye feliratai.** A képviselőház október 17-iki ülésében, vármegyénknek az elhagyott gyermekek érdekében, valamint a cukor-drágaság ellen hozza intézett feliratait tárgyalás és jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak adta ki.

— **Utazási ösztöndíj.** Dr. Raffay Ferencz, jogakadémiánk volt tanárának elhunytja után érkezett le a jogakadémiához a vallás- és közoktatásügyi miniszter azon rendelete, melylyel a nevezett számára külföldi utazási ösztöndíj 1000 kor.-át adományozott. Dr. Raffay Ferencz az 1908. év nyarán a németországi egyetemeken és könyvtárakban magánjogi tanulmányokat szándékozott folytatni s e célból 1907. év nyarán Berlinben már előtanulmányokat is végzett. Tervének keresztülvitelében azonban váratlanul bekövetkezett halála meggátolta őt.

— **Hengelmüller nagykövet és II. Rákóczi Ferencz.** Hengervári báró Hengelmüller László, washingtoni magyar-osztrák nagykövet, szabadságát a Felvidéken tölti és Sáros-, Zemplén-, Szepes-, Abaúj-Torna-, Trencsén-, Turóc-, és Liptóvármegyék kivándorlási viszonyait tanulmányozza; és Kassán megtekintette II-ik Rákóczi Ferencz sírját is. A nagykövet magyarországi tartózkodásának, a kivándorlási viszonyok tanulmányozásán kívül — mint az ÖNÁLLÁS cz. filadelfiai lap írja — más célja is volt. Hengelmüller ugyanis lelkes híve a Rákóczi-kultusznak és mostani magyarországi tartózkodása betetőzése a Rákóczi-korszakra vonatkozó tanulmányainak, a melyeket a fejedelem egykori felvidéki váraiban egészített ki. A nagykövet jeles munkája a kurucz-mozgalomnak főként nemzetközi vonatkozásait fogja kidomborítani. Angol nyelven jelenik meg, és bizonyára sok, a magyar történelemről táplált téves külföldi felfogást fog eloszlatni.

— **Tanárok személyi pótlékai.** A vallás- és közoktatásügyi minisztérium az autonóm felekezetek főgimnáziumai tanárainak fizetését állami színvonalra emelő, 1907. évi költségvetési törvény értelmében és a beérkezett felszólalások alapján a tanárok személyi pótlékait immár végleg megállapította és a szükséges összegeket, a felekezeti főhatóság útján, kiutalványozta. A sérelmek nagyjából orvoslást nyertek; de még most is sérelmesnek találják a középisk. tanárok, hogy az államnal vagy más felekezettel töltött éveket a személyi pótlék mérvénél megállapításánál a minisztérium nem vette figyelembe. A tiszai evang. egyházkerület összes főgimnáziumainak tanárai részére a minisztérium ezentúl félevenként mindig 21.000 koronát fog kiutalványozni.

— **Áljon a sarkára** minden oly kísértéssel szemben, a melylyel a Bohrandt J. V. eperjesi fűszerüzletétől (hol többek közt a híres eredeti töltésű Dreher-sör is kapható) akarják Önt máshová csábítani. Felhóhatunk minden érvet, a mit kíván, meggyőzni Önt arról, hogy bölcsen cselekszik, ha növeli a Bohrandt-cég vásárlóinak számát. Érvünk az ár, érvünk a minőség, de legfőbb érvünk a szoliditás, melyet ezen tizlet minden osztályában megtalál.

(Karthausi.) «Nekem, óh Mindenható! adj rögzős ösvényt, de szép kilátással, mely mindig fölfelé vezet...» mert: «az egyedüli boldogság, mely a földön található: remélhetni.» (Gondolatok.) Bízis ügye győzelmében, sőt az utókor elismerésében is. Hite szerint csak a mindnyájunkat átható emberszeretet fogja megadni az egyesek boldogulásán alapuló nagy egésznek jólétét, s «korunk legnagyobb érdeme, hogy emberszeretű».

(Fogházjavítás.) Gondolatmenete szinte emlékünke idezi Assisi nagy Szentjének «Canto dell'amoré»-ját:

«A sok gyűlölettel szenvedünk, — szeressetek!

«Szép a világ és szent, mely vár, a jövő.»

Politikai ideálja a szabadság szeretetét az emberszeretet forrásából merítette, de a hazája iránti odaadástól kapta színét és melegét s a mély tudás, az ember- és világismeret tisztító rétegein hatolt keresztül. A parlamentarismus követelésével megelőzi Kossuthot, s a megerőszer elleni küzdelmével ellenségeket szerez magának; de tudományos művészen biztos kézzel jelöli meg a központosítás határait is és az önkormányzat szükségességét. A monarchia erejében biztosítékát látja fönmaradásunknak s Magyarországnak

— **Az Országos Evang. Tanár-egyesület** október 20-ikán tartja alakuló-közgyűlést Budapesten. A közgyűlést megelőző istentiszteleten Scholz Gusztáv ev. püspök végzi az oltári szolgálatot, Kovács Sándor theol. akad. tanár pedig szentbeszédet mond. A közgyűlést Foszvák Sándor theol. akad. igazgató nyitja meg. Ezen a gyűlésen az eperjesi ev. fő- és középiskolai tanárok közül is többen vesznek részt. Az új egyesület elnökévé dr. Meskó László igazságügyi államtitkár fogja megválasztani; s ennek vezetése alatt küldöttségileg fog gr. Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszternél tisztelegni s neki a hazai tanügy előbbrevitelét és az ev. tanárság helyzetének javítását célzó emlékiratot átnyújtani.

— **A M. Kárpát-egyesület Eperjesi Osztályának útirajz- és fényképpályázata** tudvalevőleg október végén jár le. Az ügy érdekében jónak látjuk e helyen a fényképpályázatra vonatkozólag az érdeklődőket a következőkre figyelmeztetni: Minden képen alkalmas módon fel legyen tüntetve, mit ábrázol; azonfelül minden kép jellegűen látandó el; ez utóbbi vonatkozik a minden kép mellé melléklendő lemezre is. Ugyanazon jellegű pályázó nevére rejtő levélkén is legyen olvasható. A pályázatban tagok és nemtagok, úgyszintén amatőr- és hivatásos fényképezők is vehetnek részt. A képek Sárosvármegyének a Tarczától nyugatra Branyiszkoig elterülő részéből legyenek véve s ábrázoljanak szép tájat, népviseletet, népszokást, műkincset vagy műemléket, kulturintézményt. A kép tárgyának megválasztásánál annak érdekes és a vidékre vagy népére jellemző volta első kellék. A fényképpályázat nyertesei oklevelekkel, valamint 200 koronányi díjakban részesülnek. A fényképpályázat részletes feltételei lapunk 1907. évi márczius 26-iki számának hirdetési rovatában olvashatók.

— **Az amerikai gör. kath. püspök.** Abból az alkalomból, hogy a király az Amerikából visszatért Hodobay Andor eperjesi kanonok részére a Ferencz József-rend középkeresztjét adományozta és a római szentszék — dr. Vályi János eperjesi és Firczak Gyula munkácsi püspököknek Rómában személyesen is történt közbenjárása daczára — az északamerikai Egyesült-Államokban lakó gör. katolikusok püspökévé nem magyar papot, hanem Ortinski lebergi szerzetest nevezte ki, lapunknak amerikai barátai megküldték nekünk a Clevelandban megjelenő NÉPSZAVA okt. 1-sei számát. Ennek a kinevezés által keltett hangulatot jellemző részét és a kinevezés várható sajnós következményeit az alábbiakban — kivonatosan — közöljük: „Egy középkereszt. A király Hodobay Andornak érdemkeresztet adott. A magyar hivatalos lap jelentése szerint a király Hodobay Andor eperjesi kanonoknak, pápai prelátusnak, szent Benedekről nevezett zebegényhegyi címzetes apátnak és amerikai apostoli vizitátornak, ez utóbbi minőségében kifejtett működése elismerésül, a Ferencz József-rend középkeresztjét adományozta. A hír így magában nagyon szép, nagyon örvendetes. Szokva vagyunk hozzá, hogy Amerikában teljesített becsületes munkáért magyar ember csak gáncsot, rágalmat, támadást arat a szeretett óhaza részéről; nem is

fejlődésében és virulásában föltételét a monarchia hatalmi állásának; ezért lelkes híve a kiegyezésnek oly értelemben, mint azt a Deák bölcsesége megvalósította.

Az Ausztriával paritáson alapon újraépülő hazáját szabadelvű intézményekkel akarja államilag és nemzetileg megerősíteni s kulturáját, széles alapra fektetve, az európai koreszmék és műveltség szabad légkörében kívánja kifejleszteni.

Irodalmi ideálja szorosan össze van forrva az emberivel. Legvilágosabban a «Falu jegyzője»-ben fejt ki: «A költészet — úgymond — kedves játékká aljasul, ha a kor nagy érdekeitől különválva, nem a létező hibák orvoslása, nem az érzelmek nemesítése után fáradoz. Ki kora szenvedéseiben csak művészi stádiumok tárgyát látja s míg a föld vérben áll, s az egész emberi nem vajadások között új életnek indul, virágok s a langy esti szellőről énekel: azt bámuljuk rideg magasságában, irigyelhetjük; tisztelet- s szeretetünket azonban csak az érdemi, kinek Isten szívet adott, hogy embertársai szenvedéseit megérthesse.» Azt kívánja, hogy a könyv nemcsak szép mű, hanem szép emberi

**Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulózis, influenza**
ellen számtalan tanár és orvos által saponia ajánlva.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testerőt, megakad-
teti a köhögést, vándorokat, éjjeli izzadást.

Mintegy értéktelen utaztatokat is kínálnak, bárjen mindenképp
„Roche“ eredeti csomagolás.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc)

„Roche“

Elgátló orvosai rendelkezésére a gyógyszerárny-
ban. — Ám évenként 4— koron.

szólva arról, hogy itten mi a jutalom. Ily körülmények közt csak öröm tölthetne el bennünket e kitüntetés olvasásakor, ha — csak egyszerű kitüntetésről volna szó. De vannak más szempontok is. Az a kis hír arról a kitüntetéséről a magyar hivatalos lapban, egy amerikai magyar ügy *temetését* jelenti. Annak a temetését, hogy az Amerikában élő gör. katolikusok élén eddig egy magyar pápai vizitátor állott és most egy *polyák* püspök áll; hogy a *háromnegyed részben* lévő magyar görög-katolikus hívek és papok feje eddig Amerikában magyar volt s most szláv és hogy az *elszlávosítás* okvetlen be fog következni az egész vonalon. Mi idejekorán fel-emeltük az ellen a szavunkat. Akkor, mikor mindez a változás csak *terv* alakjában bukkant fel először s a mikor lehetett volna még a dolgon segíteni. Nem hallgattak ránk. Appelláltunk egyenesen *Apponyira*, a ki állítólag az Amerikai magyarság nagy barátja; *Kossuthra*; a függetlenségi pártra; a párt kivándorlási bizottságára; mindenkire; de hiába. A ballépés megtörtént, stb.

— **Ujdonságok fényképezési kamarákban** kaphatók *Cattarino S. Utóda: Földes Samu* papír- és díszműárú-üzletében (Eperjes, Fő-utca 78), a hol mindennemű fényképezési eszközök, a szükséges összes vegyi és optikai kellékek *eredeti gyári áron, előnyös részletfizetésre* is beszerezhetők. Kivánatra árjegyzék. Ugyanott *sötét-kamra* díjtalanul áll a t. Közönség rendelkezésére.

— **A meglőtt orvos.** A nyársardói vadászaton Gallotsik István t. főszolgabíró által véletlenül meglőtt dr. *Moskovics Ignác* héthársi járásorvos jelenleg Budapesten, a Dapsy-féle István-úti szanatóriumban van. Meglőtt balszemét legközelebb ki fogják venni; hűdése pedig javult, úgy, hogy remélhetőleg életben fog maradni, de orvosi gyakorlatát folytatni képes aligha lesz.

— **Az Eperjesi Kölcsonös Segélyző-Szövetkezet** cím alatt lapunknak okt. 13-iki számában megjelent közleményre vonatkozólag *Hegedűs Jenő* eperjesi lakostól hosszabb nyilatkozatot kaptunk. Ennek lényeges tartalma az, hogy a Szövetkezet — nyilatkozó szerint — az alsóbb néposztály boldogulását mozditja elő; csatlakozott ahhoz a műveltebbek közül is több ember; tagja lehet bárki; tetszésszerű összegű heti vagy havi befizetésre vállalkozhatik. Jobban előmozditja a takarékoságot, mint a takarékpénztárak, mert a Szövetkezetből a pénz nem lehet minden pillanatban kivenni; bár megengedi, hogy a takarékpénztárak nagyobb kamatot adnak; továbbá a takarékpénztáraknál a legkisebb betét 2 kor., a Szövetkezetnél csak heti 40 fillér. Az alapszabályoknak a késedelmi büntetésekre vonatkozó rendelkezéseit ő is szigorúaknak tartja; ámde éppen ez: a kötelesség pontos teljesítésére sarkalja a tagokat. A kis betétekből így észrevétlenül nagy tőke keletkezik. Szerinte az ily szövetkezetek hasznosak a tagjaikként szereplő földhözragadt szegényekre. Épp azért kívánja, hogy az eperjesi Szövetkezet továbbra is gyarapodjék; sőt, hogy hazánkban még több ily pénztárat keletkezzék. (A közleménynek a betétek teljes elvesztését, továbbá az ügyvédi, írási és intő-díjakat kifogásoló részére e nyilatkozat nem terjeszkedik ki. *Saeré*.)

tett legyen. «Mit mondjunk — így folytatja, — a mázolókról, kik minden magasabb cél és indok nélkül... romlott képzetekkel gyönyörködve mindenben, mi szörnyű vagy undok, a ganajat s rothadást, melyek közt igazi költők virágot találtak, fölvgják, nem a virágért, hanem mert nekik jól esik az ocsmányságokban körülkapargatni;... kik az erényben is mindig csak azon aljas indulatokat keresik, melyek szerintök minden tetteink egyedüli alapját teszik; kik mint Diogenes lámpájával embert, úgy új szörnyeteget keresnek képzelők mélyében s inkább örülnek, ha feltalálták, mintha embertársaiknak egy új vigasztaló gondolatot nyújtanának.»

Bár tehát ő is
 «... szeretné nyájásabb dalokban
 Üdvözleni a szép természetet,
 Ábrándjainak fényes csillagokban
 S bimbók között keresni képeket»,
 érzi mégis, hogy «Dala nehéz korának jajszava» s «ki várna tőle nyájás éneket?» S azért:
 «Ilyen legyen dalom; egy villám fénye,
 Egy könny, kimondva ezek kínjait;
 Kit nem hevít korának érzeménye,
 Szakítsa ketté lantja húrjait.» (Én is szeretném.)

Így látjuk az Eötvös egész, gazdag írói és államférfiúi pályájának képében a nemesen gondolkodó és érző embert megelevenedni s az ő élet munkájában is valóvá lesz az, a mit egy másik koszorús költőnk, kinek emlékét nem rég ünnepeltük ugyane helyen, Jókai, e szavakba foglalt: «A mindenség közepe nem a Syrius, hanem az emberi szív, mely megtelt Istennel.»

Melegen üdvözölve Körünk tagjait és vendégeit, az emlék-ünnepélyt megnyitom.

— **A méltatlanul megtámadott püspök.** *Hammersberg* László országgyűlési képviselő és a felsőkemencei evang. egyház-köztség felügyelője, a MAGYARORSZÁG október 8-iki számában közzétett nyilatkozásban megtámadta *Zelenka Pált*, a tiszai ev. egyházkerület érdemes püspökét, amiatt, hogy ő a községet más egyházak javára terhelő párber és kegyúri szolgáltatások összeírását tárgyzó íveket az egyes egyházközségeknek megküldte. Kijelentette ebben egyúttal, hogy a püspök rendeletét nem hajtja végre. Ez ügyben *Sztehlo Kornél* budapesti ügyvéd, az evang. egyház egyetemes ügyésze, közli velünk, hogy az említett adatoknak összeírását az 1848: XX t.-cikknek végrehajtása tárgyában kiküldött közös protestáns bizottság rendelte el oly célból, hogy *statisztikai adatok*kal mutathassa ki a vallás- és közoktatásügyi miniszter előtt, hogy még mindig számosak a protestánsok sérelmei, a más egyházak javára szóló terhelések százakkal nyomják a protestánsokat, és hogy ezek következtében, az 1848: XX t.-cz.-ben kimondott elvek folyományaképpen, törvények volnának alkotandók. Ha pedig ez a cél jogos, akkor az erre irányuló adatgyűjtés is az; s *Hammersberg* a gyűjtés megtagadása által *fejelemi vétséget* követett el. Hogy pedig ezzel a gyűjtéssel a püspökök nem politikai akciózt cselezték, mutatja az is, mikép a kérdőíveket az egyház egyetemes felügyelője, báró *Prónay Dezső* küldötte meg nekik; ennek hazafiságát pedig senki kétségbe nem vonhatja. — Részünkről csatlakozunk *Sztehlo Kornél* alapos fejtegetéseire; *Hammersberg* támadását indokolatlannak tartjuk; s valószínű, hogy az egyházmegegyi törvényszék felelősségre fogja vonni az egyházalkotmány előirta hivatalos utat mellőző és felettes hatósága ellen engedetlenséget tanúsított egyházközségek felügyelőit.

— **Fakult borkabátok** sötét színekre tartósan festetnek *Haltenberger Béla* ruhafestőgyárában, Kassa Képvisele Eperjesen *Theiss Ármin* czég által.

— **Postai panaszok.** Ismételten felhasználásokat kapunk a miatt, hogy a levélszekerények jó nagy részéről hiányzik a kivétel idejét jelző táblácska. Panaszolja továbbá, hogy az esti 7 óra 15 perczkor Bupapest felé induló vonat Eperjesről még mindig nem visz leveleket, jóllehet ez a vonat Kassától kezdve postakocsit visz magával. Kérjük a kassai posta- és távirtdaigazgatóságot, meg a kassai kereskedelmi és iparkamarát, hogy közönségünk ezen jogos óhajainak teljesítéséről intézkedjenek.

— **Az Amerikából visszahozott sikkasztó,** *Pelczser Kálmán* margonyai körjegyző, már Eperjesre érkezett, és a törvényszéki fogházban helyezték el. Előzőleg az igazságügyminisztérium kiadási eljárást tett Németországgal folytatva, mert a sikkasztót ugyanazon hajón, mely öt New-Yorkba vitte, Brémába hozták vissza; s így a fennálló nemzetközi szerződés értelmében a bűnöst csak a kiszolgáltatási eljárás befejezése után lehetett Magyarországnak kiadni.

— **A Sétány lámpái.** A Sétányon a gör. kath. papnevelő-intézetből egész a tápintézetig egyetlen villanylámpa sincs; pedig e két épület közt 500 lépés távolság van, úgy, hogy a Sétány ezen két része közt jó darabon át koromsötét az út. Ezen az, esti órákban elhagyatott részen így, lámpa nélkül, a közbiztonság is rossz lábon áll. Kérünk tehát legalább még egy lámpát arra a sötét útra; s kérjük, hogy a lámpákat ezentúl korábban gyűjtsák meg! (Beküldetett)

— **Énekdallamok.** *Kapy Gyula* koll. tképző-intézeti zenetanár magyar, német és tót nyelven, evangélikus iskolák és családok használatára — függékben 17 külön dallammal — 80 énekdallamot adott ki Budapesten a Pesti Könyvnyomda-Részvénytársaság vállalatában. Ezzel rég érzett közszükséget pótol az ev. egyházi, iskolai és családi énektárgy szolgálatában. Ára csak 50 fillér. Az e téren közönségünk előtt is előnyösen ismert zenetanár továbbá, többek közreműködésével, ev. egyházi és iskolai használatra, a tiszai ev. egyházkerület megbízásából, nemsokára *koralkönyvet* is fog kiadni, a melyre ez úton már előre is felhívjuk az ev. közönség és tanulóik figyelmét. Az említett zenetanár ezzel is szolgálatot tesz tanítézetének, ifjúságának és egyházának egyaránt.

— **A kártya ellen.** Eperjesen és Sáros-vármegyében is nagyon elterjedt a kártya szenvedélye, mely pedig nagyon sok embernek lett már a veszte. Ez ellen a társadalmi metely ellen fordult most a belügyminiszter. A kaszinókkal és társaskörökkel szemben a miniszter azt a védelmi módot fogja követni, hogy előbb bizalmas úton *figyelmezteti* a kaszinók vezetőségét a szerencsejáték megszüntetésére; s ha ennek foganata nem volna, a kaszinók és társaskörök ugyanis a hazárdjáték megengedésével eltérnek az alapszabály-

szertüleg kijelölt céloktól, a melyekért az alakulásra és működésre engedelmet kaptak a minisztériumtól. Ez az utolsó időben különben azt a, sajnálatos dolgot is tapasztalta, hogy egyes kaszinókat, társasköröket, klubokat nem a közszükség, hanem élelmes vállalkozók alapítottak egyenesen azért, hogy a tagok játékszenvedélyét saját céljaikra aknázzák ki. A védelmi rendszabályokat elsősorban csak néhány kaszinó ellen alkalmazzák, mert azt remélik, hogy ezek feloszlásából a többiek levonják a helyes következtetést és a maguk jószántából tiltják be a hazárdjátékokat. A rendszabályok alkalmazásáról és életbeléptetéséről a miniszter már a jövő héten intézkedik. Eperjesen is vannak társaskörök, hol évek óta vígan játszik a *naszvasit, ferblüt, makaot* stb. Akárhány jó állású ember ott ment tönkre. Ezt Eperjesen mindenki tudja. Vajjon a rendőrség és a kir. ügyészség miért nem vesznek róla hivatalos tudomást?

— **Végre** nem szorultunk már rá, hogy mestersegesen előállított szénsavat használjunk. A Buziás-fürdőn létesített nagyszabású szénsavművek természetes, vegyileg legtisztább szénsavat bármely mennyiségben kartellen kívül szállítanak a világhírű buziás-fürdői természetes szénsavas forrásokból.

— **A dobsina—poprádi vasút** megépítése és a bálnéve—dobsinai vonalnak elsőrangúvá tétele érdekében Gömörvármegye száz tagú küldöttséggel fog a kereskedelemügyi miniszternél — a főispán vezetése alatt — október 28-ikán tisztelegni.

— **«Strassznoff Eperjesen»** cím alatt a Kassán megjelenő FELVIDÉKI ÚJSÁG okt. 16-iki száma — Eperjesről eredő tudósítás alapján — gúnyos cikkben tárgyalja az általa «városrendezés» nek nevezett és lapunk mult számában már közölt azt a ténnyt, hogy Eperjesen a vármegyeház előtti kis sétatér lombos fái közül 16-ot kivágtak. Azt is állítja, hogy a kivágás a hatóság közegeinek felügyelete mellett történt.

— **Az utcák fecskendezése** Eperjesen megkezdődött; s e hét folyamán a Fő-utcát ismételten hatalmas vízsugarakkal öntözték meg, nagy öröme az ott lakóknak és a járóelőknek. Kérdjük azonban: miért nem öntöztetett a hatóság a forró nyár folyamán is gyakrabban; továbbá, miért fecskendezik mindig csak a Fő utcát, a mely pedig köveze is van s miért nem a sokkal porosabb Szebeni- és Bártfai-utat is; s miért nem történik az öntözés mindjárt napfölkelte után, mikor a forgalom csekély s miért végzik azt oly időben, midőn legélénkebb az utca élete?

— **Új esperesi kör.** A tarcai esperesi kerület róm. kath. lelkeszei és népnevelői a napokban szép számmal gyűltek egybe Hétháron oly célból, hogy a már több év óta szünetelő körüket új életre ébreszszék. Főleg *Pernyék Endre* berzevicei esperes-plebános buzgólkodott azon, hogy a kerületbeli felekezeti és állami tanítókat «a materializmussal, a szabadgondolkodókkal, a szabadnevelés harcosaival és más ellenségeikkel szemben» tömörítse. Vezetérszemléjük a vallásos nevelés. A kör meg is alakult. Elnök lett *Zelény József* alsószalóki r. k. tanító, jegyző *Kiszely Lajos* palonczai tanító, pénztáros *Stronczser D.* héthársi áll. tanító; választmányi tagok: *Kocsis J.* és *Hisssem J.* tanítók; bírálbizottsági tagok: *Téglási József* hámböri lelkész, *Chütyil Pál* és *Fejér András* berzevicei állami tanítók. Jövő tavasszal Lubotényban lesz az első érdemleges gyűlés, melyen *Dragos Mariska* tart mintatanítást. *Reiner József* tarcai plebános 20 koronás pályadíjat tűzött ki ezen a czímen: «Milyen eszközöket alkalmazzon a tanító, hogy a vallásérkölcsi tanításnak az életben hatása legyen?»

— **Pályázat.** Az alsókomáromi III. oszt. postahivatalnál *postamesteri* állásra október 25-ikéig van pályázat. Fentartási költség 756 korona, szállítási átalány 2700 korona. A kérvényeket a kassai posta- és távirtdaigazgatósághoz kell intézni. — A bridgeporti (Connecticut) r. kath. magyar egyháznál *kántortanítói* állásra van pályázat. Fizetés 600 dollár, az énektanításért külön 100 dollár, esküvő, temetés és liberális mise után 2—2 dollár, karácsonyi ostopapénz. Az összes jövedelem legalább 900 dollár. Az állást újvére kell elfoglalni.

— **A kis-posta fejlődése.** Az eperjesi 2. sz. postahivatal október 16-ikától kezdve *távirtda-felvételi és távbesselő* szolgálatot is teljesít, melyet — a postai hivatalos órákban — bárki igénybe vehet. — Az Eperjesi Kereskedők Társulata október 16-iki ülésében elhatározta, hogy megkeresés intéz a kassai posta- és távirtdaigazgatósághoz oly célból, hogy a kisposta 1908. májustól fogva a Kollégium épületébe helyeztessék át.

— **A Munkásbiztosító-pénztár közgyűlése.** Az Eperjesi Kerületi Munkásbiztosító-pénztár október 13-ikán, vasárnap, tartotta meg első közgyűlését *Sziklai Henrik* elnökelete alatt, a tagok nagyszámú részvétele mellett. Az elnök be-

hatóan megadott kite nagyobb igazgató gyűlésre az eddig Pénztárnak leg hasznosabb rendelő-irtesz a Magyar egyesületé dig átad végett. h két ágy kiegesztésről rendes Groszman Moskovits got is, meg és Lipták Lajos pó György é Munkásbe gyűlésébe Henriket Gyulát és tak sorabó Pétert, M Végül m a munkaa FriedSimé Viktort, E Gusztávot Róbertet, Gusztávot zottak sorá Józsefet, E Lügner Rá berger Bé Bélat, Hé póttagokú Molitorisz

— **B** borszesz» mint olcsó maknál, se tással egy utánvételle szállító ált szertárakb Moll-féle l aláírásával

— **T** kissebeni *Holzinger* vel október kirándulást lése mellett s onnan g romot teki alapi Salan heimer Ján A kirándu mely mod tisztaságá gyárat. Az felvilágosít mint a bur Végül a t ezért, mint nak az ura Beesteledet «Szózat» e dalomnak dultak Ori utaztak vis

— **A** alapja javá A legjobb Társa, Kas

— **K** közgyűlése 32 lapos k többet tart Eperjesen i má véve fi

— **A** fi képviselőtes ügyében ki József váro végleg meg tanács, dr. viselőtestüle lata legköze

hatóan méltatta az új intézmény fontosságát, és örömeinek adott kifejezést a felett, hogy az új intézmény iránt nagyobb érdeklődés nyilvánul. Ezután *Schreiber* Ignác igazgató felolvasta az elnöki jelentést, melyet a közgyűlés tudomásul vett. A közgyűlés elhatározta, hogy az eddig fennállott Eperjesi Kerületi Betegsegélyező-Pénztárnak 5670 kor. 78 fill.-nyi vagyonát következőleg használja fel: 1200 koronát fordít a pénztár orvosi rendelő-intézetének berendezésére; 500 kor. alapítványt tesz a Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíj-egyesületének eperjesi fiókjánál; 3970 kor. 78 fill.-t pedig átad az Orsz. Munkásbiztosító Pénztárnak tőkésítés végett, hogy abból azután a Munkás-szanatóriumban két ágy-alapítvány létesíttessék. Megválasztották ezután kiegészítésként az igazgatóságba a munkaadók részéről rendes tagoknak: dr. Flórián Károlyt, Próner Károlyt, Groszmann Samut, póttagoknak: Miháidesz Lajost és Moskovits Lipótot. Kiegészítették a felügyelő bizottságot is, még pedig a munkaadók részéről: Kobilitz Frigyes és Lipták Ambrus rendes-, és Marczinkó János, Grün Lajos póttagokkal; az alkalmazottak részéről: Janek György és Schnitzer Samu póttagokkal. Az Országos Munkásbetegsegélyező és Balesetbiztosító Pénztár közgyűlésébe kiküldték a munkaadók sorából: Sziklai Henriket rendes tagnak, dr. Flórián Károlyt, Moskovits Gyulát és Spiegel Vilmost póttagoknak; az alkalmazottak sorából: Schreiber Ignácot rendes-tagnak és Szuszán Pétert, Messinger Samut. Ért Györgyöt póttagoknak. Végül megválasztották a választott bíróság ülnökeit; a munkaadók sorából: Bohrandt Lajost, Divald Lajost, Friedsimont, Kampauer Adóifot, Lútoscska Dánielt, Raisz Viktort, Patocska Józsefet, Scholtz Vilmost, Kniewald Gusztávot, Salgó Mórt rendes-tagokat; Cziegelbrier Róbertet, Grieger Józsefet, Molitorisz Istvánt, Legányi Gusztávot, Sperling Jakobot póttagokul. Az alkalmazottak sorából: Ért Györgyöt, Gregor Gerót, Habermann Józsefet, Hollósi Samut, Mucha Bertalant, Révész Jenőt, Lügner Rikárdot, Szóbel Jakobot, Henne! Eleket, Blumberger Bélát rendes-tagokat; Ganzfried Emilt, Guderna Bélát, Hérits Istvánt, Mandel Henriket, Reich Adolfot póttagokul. A jegyzőkönyv hitelesítésére az elnök Molitorisz Istvánt és Raisz Viktort kérte fel.

— **Egy népszerű.** A «Moll-féle sós-borszesz» által a betegeknek egy épp oly gyógyhatású, mint olcsó szer nyújtatik köszvényes és csúzos bántalmaknál, sebeknél és daganatoknál. Egy üveg ára utastással együtt 1 korona 90 fillér. Szétküldés naponta utánvétellel *Moll A.* gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által, Bécs, I., Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

— **Tanulmányi kirándulás.** A kisszebeni kegyesrendi algimnázium tanuló ifjúsága *Holzinger* Imre gimn. igazgató és öt tanár vezetésével október 12-ikén szombaton Palocsára tanulmányi kirándulást rendezett. A diáksereg hazafias dalok enkléje mellett vonult be Lubotény—Lublófürdő állomásra s onnan gyalog indult Palocsára. Itt elsősorban a váromot tekintette meg. Innen azután a diákok tanáraikkal alapi Salamon Géza uradalmába mentek, a hol *Oppenheimer* János uradalmi igazgató szívesen fogadta őket. A kirándulók megnézték a sajtógyárat, a minta-istállót, mely modern és czélszerű berendezésével, úgyszintén tisztaságával is méltán bámulatot keltett, és a szeszgyárat. Az uradalmi igazgató a tanulóknak szakszerű felvilágosításokat adott úgy a sajt készítmény módját, mint a burgonyának szeszszé való feldolgozását illetőleg. Végül a tanulókat és tanárokat megvendégelte. Úgy ezért, mint a kalauzolásért ez úton is köszönetet mondának az uradalmi igazgatónak a tanárok és az ifjúság. Beesteledt már, mikor a diákok a «Himnusz» és a «Szózat» eléneklésével búcsút mondtak a palocsai uradalmnak és a házigazdának s lelkes hangulatban indultak Orlóra, honnan az esti vonattal Kisszebenbe utaztak vissza.

— **A kassai Rákóczi-szobor** alapja javára 5%-ot jövedelmez a Rákóczi-czipókrém. A legjobb bőrfényesítő. Egyedüli gyártója Székely és Társa, Kassa. — III.

— **Kártyaadó.** Miskolcz város legutóbbi közgyűlése a kártyára adót vetett ki; még pedig a 32 lapos kártyára játszmánként 20 fillért, a 32 lapnál többet tartalmazóra pedig 40 fillért. Ezt az adónemet Eperjesen is meg lehetne honosítani s, a kártyázók számát véve figyelembe, szép jövedelemre számíthatnánk.

— **A fizetésrendezés.** Az Eperjes város képviselőtestülete részéről a tisztviselők fizetésrendezése ügyében kiküldött bizottság, október 16-ikán *Faragó* József városi tanácsos elnöke alatt tartott ülésében végleg megállapodott. Konkrét javaslatokat a városi tanács, dr. *Flórián* Károly és dr. *Rosenberg* Mór képviselőtestületi tagok terjesztettek elő. A bizottság javaslata legközelebb a szakosztály, onnét pedig a képviselő-

testület elé kerül, s ha ez utóbbi a javaslatot elfogadja, a fizetésemelés újévkor életbe lép. Remélni szeretnők, hogy a fizetésemeléssel egyidejűleg nagyobb képzettséget is fognak az ezentúl alkalmazandó hivatalnokoktól megkivánni, és *biztosítékokat* létesítenek az irányban, mikép a tisztviselők mindegyike kötelességeit úgy teljesítse, hogy a közönségnek ellenük kifogása ne lehessen.

— **Felhónap alatt előfordult kihágások.** Eperjes város rendőrkapitányi hivatalához 1907 október 1-jétől okt. 18-ikáig összesen 78 kihágási följelentés érkezett be. Ezek minősítésük szerint következőleg oszlanak meg: baleset elleni biztosítási 1, közrend elleni 18, úttrendőri 22, vámcsonkítási 1, hatóság elleni 8, bérkocsi-szabályzat elleni 4, tűzrendészeti 2, cselédügyi 5, sebeshajtás miatti 1, közbiztonság elleni 4, kapubejárati szabályrend. 2, állategészségügyi 5, építési szabályrend. 3, közegészség elleni 2, vasárnapi munkaszünet elleni 1.

— **A legrosszabb.** «Éljen ezentúl igen mértékletesen, különben még nagyon rosszul járhat.» — Óh! orvos úr, már rosszabb sorsa nem lehet az embernek, mint ha nem szabad sört innia.»

— **A kassa-oderbergi vasút magyar vonalaira szóló félárú vasúti-jegy váltására jogosító arcképes évi igazolványok kiállítása az 1908. évre.** Az állami és törvényhatósági tisztviselők és nyugdíjasok részére félárú vasúti-jegy váltására jogosító arcképes évi igazolványok a jövő évre ez évi november hó 1-jétől kezdve kiállítatnak. A jelenlegi igazolványokba kapcsolt arcképek az új igazolványok kiállításánál nem használhatók, mihez képest minden egyes igényjogosultnak új arcképet kell beküldenie. Az arckép az előlap alsó részén (magán a fényképen) az arcképen ábrázolt egyén által névaláírásával elatandó. Az igazolványok kiállítása végett a kezelési illeték fejében igazolványonként fizetendő 1 korona postautalvánnyal a cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasút főpénztára címére (Budapest, V., Széchenyi-utca 2.) küldendő.

— **Tüzesetek a vármegyében.** A mult heten Girálton volt nagy tűz és íme most újból két tüzeset is fordult elő október 18-ikán, még pedig az egyik *Barifan*, a hol 21 ház és melléképület; továbbá *Kapiban*, a hol 10 ház égett el.

— **Nestlé Henri,** svájci vegyész ismert gyermektápszere, a Nestlé-féle gyermektáplisz, immár 42 éves multra tekint vissza már a harmadik nemzedéket nevelik fel vele. Nagyanyák, kik maguk is ezzel lettek felnevelve, most tanítják leányaikat, hogy mikép főzzék az unoka számára. Kiknek azonban nem adatott meg ez az idillikus szerencse, azoknak egyszerű felkérésre, ingyen és bérmentve, szívesen megküldi a Nestlé-czég, Bécs, Biberstrasse 11, dr. Vidal gyermekorvosnak, minden nyelven megjelent könyvecskéjét: «A gyermek ápolása, táplálása és nevelése; orvosi tanácsok fiatal anyák számára» Tessék csak írni érte.

— **Éles válasz.** *Hölgy:* «Nem is bírom elképzelni, hogyan lehet szomjúság nélkül inni.» — *Úr:* «Éppen úgy lehet, mint a tükörbe is lehet nézni a nélkül, hogy az illető csinos volna.»

— **Elgázolta a vonat.** Az okt. 16-ikán este 3/4 8 órakor Orló felől Eperjesre érkező tehervonat *Zahornacski* Antal margitfalvi születésű, 24 éves honvédet a Sarlay-féle kert mögötti bevágásban elgázolta és innét a második váltóig — a hamutartó-ládán megakadva — 300 lépéssnyire vonszolta. Fejét a vonat lementszette és teljesen széttroncsolta, úgy, hogy a koponyacsontokat és az agyvelőt *Halmi* János rendőrkapitányának több helyről kellett összeszednie. A hullát a katonai gyengélkedők-házának hallottaskamrájába szállították. A rendőrség a nyomozást befejezte és az iratokat a kir. ügyészséghez terjesztette be. A vonatvezető gondatlanság nem terheli, mert a sötétben a vonat elé került embert észre nem vehette. A szerencsétlenül járt honvéd egyszer már — október 12-ikén — megszökött csapatától; most 16-ikán is este 7 órakor engedély és oldalfegyver nélkül távozott a laktanyából. Lehetséges tehát, hogy öngyilkosságot követett el.

— **Gyilkos ujoncz.** *Faix* Károly merényi születésű, Eperjesre bevonuló ujoncz, október 15-ikén éjjel 11 órakor, a Klein-féle kocsmában verekedés közben *Lipták Srojta* István úszfalvi illetőségű, eperjesi kocsi mellett és hátán megszurta. Társai a sérültet a kórházba vitték, de ott néhány perc múlva elvérzett. A gyilkos ujonczot a rendőrség még azon éjjel letartóztatta és azután a kir. ügyészségnek adta át. A törvényszéki vizsgálóbíró a hullát felboncoltatta és *Faix* ellen a bűnvádi eljárás folyamatba tette.

— **Rövid hírek.** *Gladics* Ferencz — okt. 13-ikán — a Főutcán arany karkötőt talált; tulajdonosa a rendőrségnél átveheti. — *Elsner* Gizella okt. 14-ikén arany mellűt vesztett el. — *Chamilla* Andrásnak Fürdő-utca 10. sz. a. levő csúfje október 14-ikén, éjjel 1/2 12 óra-

kor, ismeretlen okból kigyuladt és leégett. Benne voltak *Mészáros* Sándor mezőgazdasági gépei is s ezek is elégettek. Az épület tűzkár ellen biztosítva volt. A rendőrség a nyomozást a tűz okának kiderítése végett megindította. — *Szécs* György napszámosnak János nevű, hároméves fia október 15-ikén délben a Renfer-féle ház sajtgyára mellett a malomárokba esett és a vízbe fuladt. A kis fiút apja a posztómalom vasrácsán fennakadva, holtan találta meg. A rendőrség ez ügyben is nyomoz.

— **Az anyakönyvi hivatal heti kimutatása.** Születtek: Kovács Sándor r. k., Müller Margit izr., Uriga Anna ág. h. ev., Wohlwert Béla izr. Meghaltak: Tiracz Mária r. k., 16 hónapos; Szécs János ág. h. ev., 2 éves; Lipták Srojta István r. k., 22 éves; Zahornyczki Mihály r. k., 24 éves. Házasságot kötöttek: Figula István r. k. és Ruszinkó Verona r. k.; Kuhár Mátyas r. k. és Tomás Anna r. k.; Bodon Miksa izr. és Klein Róza izr.; Vintner Károly r. k. és Jancsus Júlia r. k.

Nagyságos asszony,

tudja-e, hogy a maláta-kávét vásárlásánál miért kell Önnek a «Kathreiner» nevet hangsúlyozni?

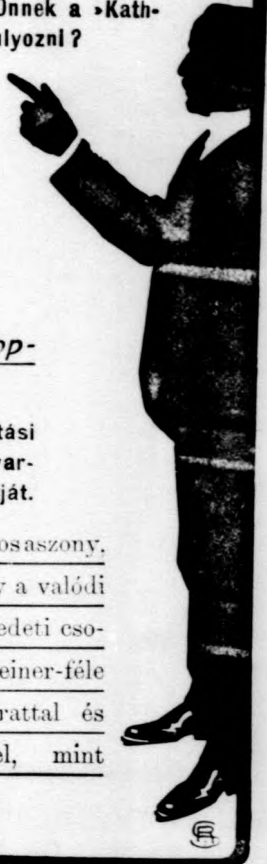
Mert különben annak az eshetőségnek teszi ki magát, hogy kétes értékű utánzatot kap, mely a «Kathreiner-t» kintézet, minden előnyt nélkülöz.

Csakis a

Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé

birja, különleges előállítási módszere révén, a gyarmatkávé ízét és zamatját.

Méltóztassék azért, Nagyságos asszony, jól emlékeztetőbe vésni, hogy a valódi «Kathreiner» csakis zárt eredeti csomagokban kapható. Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé felirattal és Kneipp páter arcképével, mint védjeggyel.

SPORT.

A felsőmagyarországi football-bajnokság sorsa valóságos Odisszeát él. A kassai csapatok több halasztó kérelme után végre az E. T. V. E. okt. 20-ikán játszik Kassán a *Munkás-Tornaegyesület* ellen; majd okt. 27-ikén Eperjesen a *Kassai Akad. Sp. E.* és nov. 3-ikán ugyancsak Eperjesen a *Kassai Atl. Club* ellen. A mérkőzéseknek ez a sorrendje immár végleges. Az a fél, a mely a küzdelemre nem áll ki, legyőzött-számba megy. Okt. 20-ikán Kassán barátságos mérkőzés is lesz a K. A. S. E. és a Budapesti Tornaclubnak itt járt csapata között, a melynek eredményéből következtethetünk majd a felsőmagyarországi bajnokság sorsára is.

Felölös szerkesztő:
Dr. Obetkó Dezső.

Kiadótulajdonos:
Kösch Árpád.

KALOGÉN
BRÁZAY SÓBORSZESZ
FOGKRÉM A LEGJOBB ★★

NYILTTÉR.

Vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és kősvénynél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál

a Bór és Lithion tartalmu

Salvator-forrás

Kitűnő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai

Húgyhajtó hatása.

Kellemes ízű.

Vasmentes.

Könnyen emészthető.

Teljesen tiszta.

Állandó összetételű.

Előrangú gyógyvíz és diätetikus ital.

Különösen oly egyéneknek ajánlatos, a kik álló életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi vérbőségben, máj- és veseizgalomban vagy húgysavas lerakódásokban, vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Orvosi szakvélemények, gyógyszeredényekről szóló bizonylatok s egyéb forrásleírások ingyen, bérmentve állnak rendelkezésére.

Szinye-Lipóczy Salvatorforrás Vállalat
Budapest, V. Rudolfrakpart 8.

Elsőrendű úriruha-szabóság!

Eperjesen.

A legelegánsabb úriruhák készülnek

Spitzer Mór

újonnan berendezett szabó-műtermében.

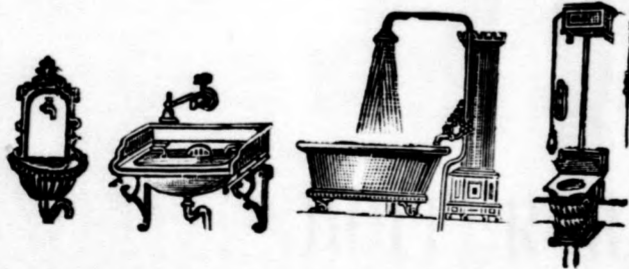
Dús választék

hazai és külföldi gyapjúsövetekből.

Jó ízlés!

Kitűnő munka!

Szolid árak!

WEITZENHOFFER B.

vízvezetési vállalkozó és mester * Eperjes.

Iroda- és mintaraktár: Kassai-út 6. szám, szemben a Sörházzal.

Elvállal vízvezetési, csatornázási, fürdőszoba- és closet-berendezéseket, valamint javításokat.

Költségvetéssel díjtalanul szolgálók.

Mintaraktár bármikor megtekinthető.

„Lawalit-olaj“

— törv. védve —

szagtalanító felkenés minden fertőző helyekre, u. m. klozetek, pissoirok és csatornák részére, egyedüli elárúsítóhelye Eperjes- és Sárosvármegyére.

Friss úri-gombát, besózott rizike-gombát

bármily mennyiségben vesz az iglói konzerv-gyár.

4945—1907. P. szám.

Hirdetmény.

Az eperjesi kir. törvényszék felszólítja mindazokat, a kik dr. Herczogh Árpád volt eperjesi — előbb volt késmárki — kir. közjegyzőnek az eperjesi kir. adóhivatalnál mint bírói letéptéztárnál őrzött biztosítékára az 1886. évi VII. t.-cz. 40. §-a értelmében törvényes zálogjoggal bírnak, hogy követeléseiket 3 hó alatt jelentsék be, mert különben a bíróság azok tekintetbevétele nélkül fog a biztosíték kiadása iránt intézkedni.

Kir. törvényszék Eperjesen, 1907. szept. 7.

Szekeress s. k.,
kir. tisz. bír.

NEUMANN M.

CSÁSZ-ÉS KIRÁLYI UDVARI SZÁLLÍTÓ

KASSA

FŐ-UTCZA 27.

FÉRFI-FIU-ÉS LEÁNYKARUHAK-TELEPÉNEK

ŐSZI-TÉLI NAGY

ÁRJEGYZÉKE

MEGJELENT.

KIVÁNTATRA INGYEN ÉS BÉRMENTVE

KERT

Kálvária-út 7. sz.,

a város kellő közepén, a kis-állomás

:: előtt, parcellázásra alkalmas, ::

szabad kézből eladó.

Bővebbet Zavatzky Szilárd, Főutca 71.

3321—1907. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az eperjesi kir. törvényszék, mint telekvisi hatóság közhírré teszi, hogy özv. Roskoványi Ambrus végrehajthatóan Marusák Mihály és György végrehajtást szenvedők elleni 450 korona tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében az eperjesi kir. törvényszék (az eperjesi kir. járás-bíróság) területén lévő és Harapkó községben fekvő,

1. a harapkói 59. sz. telekjákvben A. I. 1., 2., 4—6., 8., 9., 10., 11. sor., 31., 367., 415., 459., 479., 534., 536. hr. sz. közös legelő- és erdőilletőségéből B. 4. és 12. sorsz. a. Marusák Mihály nevében álló jutalék 1864 kor.;

2. a harapkói 155. sz. tjkvben A. I. 1., 2. sor., 621/a. és 626. hr. sz. B. 11. sorsz. alatt Marusák Mihály nevében álló ingatlan jutalék 32 kor., és a B. 15. sorsz. a. Marusák György nevében álló jutalék 16 korona;

3. a harapkói 163. sz. tjkvben A. I. 1. sor., 607/2. hr. sz. Harb és a Hure nevű B. 1. sorsz. alatt Marusák Mihály nevében álló szántó 182 kor.

4. a harapkói 171. sz. tjkvben A. I. 1. sor., 394. hr. sz. ingatlanból B. 4. és 8. sorsz. a. Marusák Mihály nevében álló jutaléka 71 korona;

5. a harapkói 173. sz. tjkvben A. I. 1. sor., 503. hr. Zsimna Hura nevű szántóból B. 8. sorsz. alatt Marusák Mihály nevében álló jutaléka 128 kor.;

6. a harapkói 81. sz. tjkvben A. I. 1—12. sor., 90., 92., 366., 393., 414., 460., 480., 498., 537., 555. hr. sz. s legelő- és erdőilletőségéből A. 2. sorsz. alatt Marusák György nevében álló jutaléka 1923. korona;

7. a harapkói 88. sz. tjkvben A. 1—3. sor., 617/b., 634/a. hr. sz. ingatlanból B. 6. sorsz. a. Marusák György nevében álló jutaléka 7 kor., és végül

8. a harapkói 178. sz. tjkvben A. I. 1., 2. sor., 424., 569. hr. sz. a. felvett ingatlanból B. 6. sorsz. alatt Marusák György nevében álló jutaléka 556 kor. kiküldési árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1907. október 24-én d. e. 10 órakor Harapkó községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alul is el fog adni.

Árverezni szándékozik tartoznak bánatpénzül ad 1. 186 kor. 40 fill.-t, ad 2. 3 kor. 20 fill.-t és 1 kor. 60 fill.-t, ad 3. 18 kor. 20 fill.-t, ad 4. 7 kor. 10 fill.-t, ad 5. 12 kor. 80 fill.-t, ad 6. 192 kor. 30 fill.-t, ad 7. 70 fill.-t, ad 8. 55 kor. 60 fill.-t készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni

Kir. tvszék, mint tkvi hatóság, Eperjes, 1907. július 16.

Dr. Körtvélyessy,
kir. tvszéki bír.

3661—1907. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az eperjesi kir. törvényszék mint telekvisi hatóság közhírré teszi, hogy az eperjesi kir. bíróság mint hagyatéki bíróságnak a néh. Groak József sz. Duschnitz Tini és Groak Hermann kapcsolatos hagyatéki ügyében az eperjesi kir. törvényszék (az eperjesi kir. bíróság) területén lévő és Sebeskellemes községben fekvő, s a sebeskellemesi 116. sz. tjkvben A. + 1. sor., 108. hr., 33. és 34. ö. i. sz. ház- és kertből álló zsellérség a talaj kivételével, vagyis csupán a B. 3. és 5. sorsz. a. Groak József sz. DuschnitzTini nevében álló talaj használatára és azon lévő felülépítmény 3047 kor. kiküldési árban — melyen alól azonban az ingatlan el nem adható — az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1907. november 12-ik napján d. e. 10 órakor Sebeskellemes községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alul is el fog adni.

Árverezni szándékozik tartoznak bánatpénzül 3047 koronát készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

Kir. tvszék, mint tkvi hatóság, Eperjesen, 1907. augusztus 5.

Unger Géza,
kir. tvszéki bír.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Váci-körút 68,

által a legutányosabb árak mellett ajánlatotok

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakaszalozók, járgány-cséplőgépek, lóhuro-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet j. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálóok, őrlőmalmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Vas- pénzszekrényt

— használtat —
vesz s árajánlatokat kér
a girálti községi előjáráság.

Új! Megérkeztek **Új!**

a legújabb

Levelező-lapok

Festőminták

Rámákra feszített vásznak

= Különféle kenczék =

Kaparó-kések

Különféle fajú ecsetek

Pastell-kréták

= Olajfestékek =

Gombfestékek

— Paletták. —

Festőminták kölcsönbe is kaphatók, gyári árban.

SCHUSTEK NÁNDOR

kép-, papirkereskedés és olajfestészeti cikkek raktára

Eperjes.

Hentesárú-cikkek:

füstölt-kolbász — kis és nagy páros, —
pörzsölt, paprikás és kolozsvári füstölt-
szalonna és más hentesárú-cikkek leg-
olcsóbb napi áron kaphatók.

Ia bőrnélküli, zsírnak való szalonna
kilója 1 kor. 44 fill.

Bikfalvy Testvérek
hentesárú kiviteli üzlete, DEBRECZEN.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Hamburg-Amerika Linie

Közvetlen német
posta- és gyorsgőzszolgálat.
Személyszállítás
a világ minden részébe.

Hamburg-Newyork

Hamburg-Brazília	Hamburg-Mexiko
Hamburg-La-Plata	Hamburg-Kuba
Hamburg-Kanada	Hamburg-Afrika
Hamburg-Keletázsia	

Elsőrangú hajók
kötény berendezéssel
fedélközi utasoknak.
Méréselt ár; jó és bőséges ellátás
az egész uton.

Zsidó vallású kivándorlóknak a Newyorkba
menő hajókon az ételt zsidó rítus szerint
készítik.

Bővebb főtájjalást adnak a társaság
belföldi ügynökségei, valamint a
Hamburg-Amerika Linie
személyszállító osztálya,
Hamburg.

Vezárképviselőség Ausztria - Magyarország részére:
Wien, I., Kärntnerstrasse 38.

Alapított 1865-ben. Legtökéletesebb kivitelű

ARCZIKÉPEK

platin-nagyítások, aquarellek, olajfestmények, tájkép-
felvételek, képes-levelezőlapok, grafikai sokszorosítások

DIVALD

műintézetében
EPERJES.

A műintézet csarnokában (Kassai-ut 3.) időközönként ujdonságok kiállítva.

Az

EPERJESI BANKEGYLET

≡ betétek után ≡

1907. október hó 1-től kezdve
minden levonás nélkül

 4% -ot fizet.

MUSCHONG BUZIÁSFÜRDŐI

SZÉNSAV-MŰVEK

— újonnan berendezve

kartellen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű, természetes, vegyileg
legtisztább folyékony **SZÉNSAVAT**
a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból szodaviz-
gyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra.

ÖSSZE NEM TEVESZTENDŐ mesterségesen előállított,
kevésbé kiadós szénsavval

Megbízható, szigorúan lelkiismeretes kiszolgálás!

BUZIÁSFÜRDŐI ÁSVÁNY- ÉS GYÓGYVIZEK

1/1 és 1/2 literes üvegekben.

☞ Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utól nem ért gyógyhatás. ☞

Elsőrendű asztali víz!

Felvilágosítással készségesen szolgál
Muschong buziásfürdői szénsavművek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdön.
Sürgőnyczím: Muschong, Buziásfürdő. — Interurban-telefon 18. szám.

Haltenberger Béla

ruhafestő, vegytisztító- és gőzmosó-gyára, KASSA.

Van szerencsém szives figyelmét felhívni, miszerint — az
őszi- és téli-ruhák, szőrmeneműek
stb. legelőnyösebben már most küldhetők tisztítás, illetve festés
végett, mivel közvetlenül a hűvös idők beállta előtt a megbízások
rendszerint oly számmal érkeznek, hogy olyankor a kellő gyors
munka nem minden esetben lehetséges.

Gallérok, kézelők legszebben tisztíttatnak.
Fakult bőrkabátok sötét színekre tartósan festhetők.

Képviselve: **THEISZ ÁRMIN** díszműárú-kereskedő által
Eperjes és vidékére.

Üzletátvétel!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy a helybeni (Fő-utca 71. sz.)

44 év óta fennálló
Holénia-féle
fűszer- és csemege-üzletet
≡ megvettem. ≡

Azon leszek, hogy t. megbízóimnak mindenkor kifogástalan minőségű árút a legmérsékeltebb árak mellett szolgáltatassak ki.

Szives pártfogását és jóindulatát kéri

Kun Sándor.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altest-bántalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzött székrekedés, májbántalom, vértululás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ara egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel. A Moll-féle sósborszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer közsvény, csúsz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 1 korona 90 fillér.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női-szappan a bőr gyökeres gondozására és apólasára úgy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 korona 80 fillér.

Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.

Fő-székhely:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I., Tuchlauben 9.

Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesíthetnek.

A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyított házi szer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyított közsvény, oszónál és meghűlések, bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ara üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és úgyiszlán minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest. **D. Richter** gyógyszerertára az „Arany oroszlán”-Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Bérbeadó lakás.

A Főutca 55. sz. házban egy 4 szobából, alkovenből és mellékhelyiségekből álló

lakás

bevezetett vízvezetékekkel és villamos világítással

november hó 1-jétől, esetleg azonnal kiadó.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Ha Kassára jön,

ne mulassza el sérvkötő-, keztyű- és gummióvszer-szükségletét nálam beszerezni.

Nagy raktár

az összes betegápolási és pipere-czikkokban.

Valódi francia női- és férfi-óvszerek tucatonként 2, 3, 4 és 5 korona!

Vidéki rendelések forduló postával — titoktartás mellett — eszközöltetnek.

Mérték után készíték bármely színben és minőségben keztyüket

Hoffmann-féle keztyű-, kötszer- és gummiárú-raktár

Kassa, Kossuth Lajos-utca 10.

(Vasúti állomástól 1 percz.)

Tisztítást és javítást olcsó árban vállalok.

Háztulajdonosok figyelmébe

ajánlom

vízvezetési és csatornázási irodámat

és

mintaraktáramat,

a mely a legpazarabbul van e szakmára berendezve. :: ::

Részletes költségvetéssel szivesen szolgálok; raktáram minden időben megtekinthető; a munkálat keresztülvitelére, úgyszint a javításokra legnagyobb figyelmet fordítok, — miért is kérem becses rendelésükkel megtisztelni. :: ::

Elvállalok havi részletfizetéses berendezéseket is.

Telefon **HERTZKA SIMON**

:: 70. :: = vízvezeték-berendezési vállalata =

Eperjes, Főutca 18. sz.

Tisztíts csak

Globusz
fémfiszító kivonat

A legjobb fiszítószer a világon

JOBBAN TISZTÍT, mint minden más fémfiszítőszer!

Az 1904. évi St.-Louis világtaláltsáson «GRAND PRIX».

Jakobovics Ármin és Testvére

első kassai butorminta-terme és szőnyeg-árúháza

Kassán, Fő-utca 39. sz. a., saját házában,

Telefon 171. || a székesegyházzal szemben. || Telefon 171.

Specialisták modern angol bőrbutorokban.

Raktáron tartunk mindig legnagyobb választékú készletet szilárdan dolgozott butorokból, minden most használt fában és secessió-stylben, u m: teljes

háló-, ebédlő-, úri-szoba és szalonberendezésekből,

luxus-, fantasia- és ülőbutorokból, szőnyegdivánok, ottománok és mindennemű matrácokból; úgyszintén elvállalunk mindennemű díszítési és kárpitos-munkákat is. — Továbbá nagy raktárt tartunk szőnyeg, függöny, ágy- és asztalterítők, plüschtakarók- és futószőnyegekben.

Raktár előszoba- és konyhabutor-berendezésekből.

Szolgáljon továbbá a n. é. közönségnek b tudomására, hogy a főpapság, tisztikar magasabb hivatalnokok és magánosok részére, valamint teljes menyasszonyi berendezéseket úgy helyben, mint vidéken

kedvező fizetési feltételek

mellett szállítunk.

Butorminta-termeink és szőnyeg-árúházunk oly látványosságot nyújtanak, hogy azok a főváros minden ily árátelépével szemben a versenyt mindenben bátran kiállják

Midőn a n. é. közönségnek irányunkban eddig is tanúsított bizalmáért halás köszönetet mondunk, alázattal kérjük, hogy vállalatunkat kegyes pártogásába venni sziveskedjék

Számos látogatásai, valamint nagybecsu megbízásukért esdve, maradunk

kiváló mély tisztelettel

Jakobovics Ármin és Testvére.

Oh jaj!

Köhögés, rekedtség és elnyájkasodás ellen gyors és biztos hatásúak

Éljen!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Egger mellpasztillái,

az etvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

1-6. és szétküldési raktár:

„NADOR” GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17

Egger mellpasztillája csakhamar meggyógyított.

Eperjesen kapható: Williger Pál, Korn Vilmos, Molitorisz István gyógytárakban és Pálesch Árpád drogeriában. — Bártfán: Löcherer Gyula és Tirscher István gyógytárakban.